

A konferencia utolsó napja egy szakmai kirándulással zárult Horvátország Eszék-Baranya és Vukovár-Szerém zsupánság területén. Első állomás a második világháború egyik legnagyobb európai csatájának, a batinai csatának emlékhelye volt, majd Vukovárt belvárosát, az 1991-es események helyszíneit tekintettük meg. Végül Eszék óvárosa következett, majd végezetül egy borkóstolóval zárult a napi program és egyben a konferencia is.

Reményi Péter

Összefoglaló a IV. Alföld Kongresszusról

2008. november 27-28. között Békéscsabán ismét megrendezésre került az Alföld Kongresszus, amelynek mottója: *Helyünk a világban – Alföldi válaszok a globalizáció folyamataira* volt. A Magyar Tudományos Akadémia Regionális Kutatások Központja Alföldi Tudományos Intézete a Magyar Földrajzi Társaság Körösvidéki Osztályával karöltve 1993 óta negyedik alkalommal szervezte meg az Alföld nagytáj aktuális problémáit elemző-értékelő (nem csak) tudományos fórumát. A rendezvény célja a szervezés kezdetekor még messzi globális pénzügyi válság, az utóbbi években egyre populárisabb klímaváltozás és a kapcsolódó társadalmi problémák együttes hatásainak a feltárása. A kongresszus további célját képezte a globalizáció – földrajzilag, valamint a fejlettségi mutatókat tekintve a világgazdaság centrumaitól távol eső térségben – érezhető hatásainak és konfliktusainak elemzése is. A konferencián az Alföld helyét és lehetséges szerepét kerestük a globalizálódó nemzetközi kapcsolatrendszerekben, illetve az európai térben.

A Kongresszus több mint száz résztvevője 28 előadót hallgathatott meg (melyből 6 plenáris és 22 panelos keretek közt). Mivel a hallgatóság túlnyomó része – de az előadók kétharmada is – főleg a tudományos szektorból érkeztek (hallgatók, oktatók, kutatók) és a döntéshozók, illetve civilek száma alulreprezentált volt, sajnós a tudomány és a politika szereplői közötti szakmai diskurzus generálásának célja csak részben teljesült. Ugyanakkor a fórum interdiszciplináris és regionális jellege megvalósult, hiszen a geográfia, a közgazdaságtan, a szociológia, az ökológia és a műszaki tudományágak, valamint az alföldi megyék mindegyike képviselte magát az eseményen.

A Horváth Gyula a RKK Főigazgatója elnöklésével induló plenáris ülést, a vendéglátók és szervezők nevében, Nagy Imre RKK ATI Békéscsabai Osztályának vezetője és Vantara Gyula Békéscsaba Megyei Jogú Város polgármestere köszöntőit követően Enyedi György akadémikus nyitotta meg, aki beszédében többek között a versenyképes kreatív alföldi városok kialakulásának szükségességét hangsúlyozta. Harnos Zsolt akadémikus, az MTA Kutatásszervezési Intézetének vezetője és a Budapesti Corvinus Egyetem Kertészettudományi Kar Matematika és Informatika Tanszékének vezetője *A klímaváltozás várható hatása az agrárágazatra* címmel az éghajlatváltozás hatásaihoz való alkalmazkodásról beszélt. Lengyel Imre a Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Kar, Közgazdaságtani és Gazdaságfejlesztési Intézet vezetője, egyben Békéscsabáról elszármazott egyetemi tanára *A globalizáció várható hatásai és várható térbeli következményei az Alföldön* címmel tartott előadást, kiemelve a városi régiók szerepét és az Alföld, mint földrajzi tér gazdasági szerepének a hiányát. Őt követte Ladányi János szociológus a BCE Szociológia és Társadalompolitika Intézet tanára. *Városi és falusi etnikai gettók Magyarországon a*

piacgazdasági átment időszakában címet viselő előadása a munkanélküliség, az elcigányosodás és a mélyszegénység elterjedésének kérdéskörét feszegette.

A plenáris előadások után, a már szintén hagyományosnak tekinthető Nagyalföld Alapítvány díjátadási ceremóniájára került sor. A *Pro Regione* díjat Hangrád Lajos a kömlői Általános Művelődési Központ igazgatója, Vágvölgyi Sándor a Nyíregyházi Főiskola tanára, Komáromi Gábor a Vésztómágori Emlékhely vezetője és Nyakas Miklós hajdúböszörményi történész vehették át.

A rendezvénysorozat sajátosságaként tematikus panelülések felkért vitaindító előadói nyitották meg az adott szekciókat, ezt követte a résztvevők korreferátumai, majd a diskurzus. A panelviták az alábbi témaköröket ölelték fel:

1. A globális klímaváltozás kihívásai és hatásai az alföldi agrárkultúrára,
2. Globális hálózatok és lokális szereplők versenye az Alföld gazdaságában,
3. Globalizáció és szegénység – térbeli kirekesztettség az Alföldön,
4. Helyünk a világban – kultúra és identitás az Alföldön,
5. Az alföldi környezet és táj az éghajlatváltozás tükrében,
6. *Cselekedj lokálisan!* – A helyi társadalom lehetséges válaszai a változó külső feltételekre.

A második napot *Víziók – lehetséges fejlődési pályák az Alföldön* címmel speciális vitaülés zárta, amelyre a régióban élő, az Alföldet mélyrehatóan ismerő szakembereket hívtunk meg, mint Mészáros Rezső akadémikus, Becsei József, Beluszky Pál, Mezősi Gábor, Süli-Zakar István és Tóth József professorok.

A kongresszus kiemelkedő eseménye volt az első napot záró állófogadás során az MTA RKK Alföldi Tudományos Intézet és Békés Megye Képviselőtestülete közötti keretmegállapodás aláírására. A megye részéről Domokos László elnök úr mondott beszédet, az Akadémia és az RKK képviseletében pedig Dudits Dénes alelnök, illetve Horváth Gyula Főigazgató urak írtak alá. Az Intézet ezt a lépést a partnerség-építés és a lokális szereplőkkel való együttműködés első lépésének szánja, amelynek révén az akadémiai tudáskészlet hasznosíthatóvá válik a megye fejlődésének előmozdítása érdekében.

A sikeres Alföld Kongresszust Nagy Gábor az RKK Alföldi Intézetének újdonsült igazgatója és Varga Zoltán a Dél-Alföldi Regionális Fejlesztési Tanács elnöke zárták.

Duray Balázs